

Úvod

Tomáš Vymazal

Vysoké učení technické v Brně
Fakulta stavební
Ústav stavebního zkušebnictví

szk.fce.vutbr.cz
vymazal.t@fce.vutbr.cz

Obsah

- Legislativa stavebních výrobků
- Akreditační systém
- Předpisová základna akreditačního procesu, fungování a úloha ve stavebnictví:
 - zkušebních a kalibračních laboratoří,
 - certifikačních orgánů certifikujících produkty,
 - certifikačních orgánů certifikujících systémy managementu,
 - certifikačních orgánů certifikujících osoby,
 - inspekčních orgánů.
- Resortní předpisy MD ČR na stavební hmoty, výrobky a další.

Legislativa stavebních výrobků

Posuzování shody obecně

- Posuzování shody je proces posouzení, zda určitý výrobek, proces nebo služba vyhovuje normě a/nebo je ve shodě s nějakými dalšími požadavky z regulované oblasti.
- Posuzování shody je prováděno experty, jejichž rozhodnutí je založeno na výsledcích měření, zkoušení, inspekcí a auditů.
- Orgány posuzující shodu vydávají doklady o shodě (certifikáty).

Legislativa stavebních výrobků

Proč posuzovat shodu?

- V různých zemích existují různé zákonné požadavky týkající se výrobků.
- Pro obchodníky tím vzniká povinnost být seznámeni se specifickými požadavky týkajícími se toho či onoho trhu.
- Také se od sebe liší postupy posuzování shody a tak se mnoho výrobků před vstupem na různé trhy musí znovu a znovu zkoušet, certifikovat, atd. což vede k růstu nákladů na pořízení výrobku.

Legislativa stavebních výrobků

Zásady WTO – posuzování shody

Transparentnost

- Technické požadavky musí být zveřejněny a obecně dostupné. Každá členská země WTO musí mít národní informační centrum za účelem poskytování informací o technických požadavcích na výrobky dovážené do země. Jakékoli nové požadavky musí být oznámeny všem ostatním členům WTO.

Zdůvodnitelnost

- Musí existovat dobré vědecké nebo technické důvody pro zavedení jakýchkoli omezení.

Nediskriminační přístup

- Všechny technické požadavky musí být nediskriminační povahy. Nařízení týkající se dováženého zboží musí být shodná s nařízeními týkajícími se zboží vyprodukovaného v příslušné zemi.

Legislativa stavebních výrobků

Co je to certifikace produktů?

- Certifikace produktů je postup třetí strany, který osvědčuje shodu vlastností produktů s technickou specifikací.
- Certifikát dokládá splnění požadavků, které jsou požadované danou technickou specifikací, nejčastěji technickou normou.
- Slovo "produkt" se používá v nejširším smyslu a zahrnuje i procesy a služby.
- Nedílnou součástí certifikace produktů je splnění požadavků certifikačního schématu (tj. „způsob“, jakým je prováděna certifikace, resp. jakým způsobem jsou stanoveny charakteristiky produktů, např. zkoušením, inspekcí, posouzením služeb nebo procesů, apod.).

Legislativa stavebních výrobků

Legislativní rámec:

<http://www.unmz.cz/urad/novy-legislativni-ramec-r907>

Informační portál ÚNMZ specializovaný na právní a technické dokumenty v oblasti uvádění stavebních výrobků na jednotný evropský trh:

<http://www.unmz.cz/urad/informacni-portal-unmz-specializovany-na-pravni-a-technicke-dokumenty-v-oblasti-uvadeni-stavebnich-vyrobku-na-jednotny-evropsky-trh-c233>

Legislativa stavebních výrobků

Oznámené subjekty

Od 10. května 2013 je Úřad pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví jako jediný orgán ustanovený dle § 7 odst. 7 písm. c) novely zákona 22/1997 Sb. přijímat žádosti subjektů o ověření, že splňují požadavky na oznámený subjekt stanovený v odstavcích 2 až 11 čl. 43 nařízení EP a Rady (EU) č. 305/2011, o stavebních výrobcích (CPR).

Legislativa stavebních výrobků

Stavební výrobky s označením CE

- Oznámený subjekt je oprávněn provádět úkoly třetích stran v postupu posuzování a ověřování stálosti vlastností pro účely nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 305/2011 (CPR).
- Toto posouzení vede k označení CE.
- Připojení označení CE je povinností výrobce.

Legislativa stavebních výrobků

Stavební výrobky s označením CE

Označení CE se připojuje?

- ke všem stavebním výrobkům, pro které výrobce sestavil prohlášení o vlastnostech v souladu s CPR.

Význam označení CE

- připojením označení CE nebo tím, že označení CE nechá ke stavebnímu výrobku připojit, dává výrobce na vědomí, že nese odpovědnost za shodu takového výrobku s vlastnostmi uvedenými v prohlášení a spolu s tím i za soulad se všemi příslušnými požadavky stanovenými CPR a dalšími příslušnými harmonizačními právními předpisy EU, které jeho připojování stanoví.

CPR se vztahuje na výrobky, pro které byly zavedeny harmonizované technické specifikace harmonizované normy evropské dokumenty pro posuzování – EAD (na základě EAD se vydává ETA)

Legislativa stavebních výrobků

ETA – evropské technické posouzení

- Subjekt pro technické posuzování (TAB) - člen EOTA - oprávněn k vydávání ETA (Evropské technické posouzení) pro všechny typy stavebních výrobků uvedených v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 305/2011 (CPR), v příloze IV.
- ETA může být vydáno pro stavební výrobky:
 - pro které neexistuje harmonizovaná norma
 - které se odchyľují od harmonizované normy

Legislativa stavebních výrobků

ETA – evropské technické posouzení

- Posouzení výrobku (certifikace) podle ETA vede k jeho označení CE, podobně jako posouzení podle hEN. Označení CE značně usnadňuje uvádění výrobků na trh EU.
- ETA se vydává na základě EAD, zpracovaných organizací EOTA. EAD je dokument, který nahrazuje dříve používané ETAG a CUAP. Je to dokument podobný normám, ale jeho příprava je mnohem rychlejší, než v případě norem, a proto se jedná o proces mimo jiné vhodný pro inovativní výrobky.

Legislativa stavebních výrobků

ETA – evropské technické posouzení

- ETA není finálním dokumentem pro vystavení **Prohlášení o vlastnostech**.
- Na základě systému posuzování a ověřování vlastností, který je předepsán v ETA, je nutné provést posouzení a ověření stálosti vlastností.
- V případě systému 1+, 1 a 2+ je do procesu posouzení zapojen oznámený subjekt.

<http://www.szutest.cz/dokumenty/ce-pro-stavebni-vyrobky.pdf>

Legislativa stavebních výrobků

Výrobky uváděné na trh ČR s povinným posouzením shody

- Certifikační orgány, které vykonávají posouzení shody v oblasti řízené zákonem č. 22/1997 Sb. o technických požadavcích na výrobky a na něj navazujících nařízení vlády, se nazývají autorizované osoby (AO).
- Autorizovanou osobou se stává subjekt pověřený k této činnosti Úřadem pro technickou normalizaci, metrologii a státní zkušebnictví (ÚNMZ) na základě prověření jeho schopnosti splnit požadavky příslušného nařízení vlády.
- Výrobky spadající pod tento zákon se nazývají stanovené výrobky a obvykle o nich musí být před uvedením na trh vydáno prohlášení o shodě.

Legislativa stavebních výrobků

Výrobky uváděné na trh ČR s povinným posouzením shody

- Stavební výrobky, pro které neexistuje harmonizovaná technická specifikace, musí být před uvedením na trh v ČR posuzovány podle nařízení vlády č. 163/2002 Sb. ve znění nařízení vlády č. 312/2005 Sb., kterým se stanoví technické požadavky na vybrané stavební výrobky.
- V příloze 2 uvedeného nařízení je seznam stanovených výrobků, v této příloze je rovněž stanoven postup posouzení shody výrobku.
- V případech absence určených výrobkových norem vypracuje autorizovaná osoba stavební technické osvědčení.
- Podkladem pro jeho zhotovení jsou **technické návody**, které slouží k jednotnému postupu pro všechny zainteresované autorizované osoby..

Legislativa stavebních výrobků

Technické návody

<http://www.tzus.cz/certifikace-vyrobku/technicke-navody>

Akreditační systém

Co je to akreditace?

- Akreditací se rozumí oficiální uznání, že subjekt akreditace (laboratoř, certifikační orgán, inspekční orgán, ověřovatel EMAS nebo organizátor programů zkoušení způsobilosti) je způsobilý provádět specifické činnosti (laboratoře zkoušky nebo kalibrace, certifikační orgány certifikaci výrobků, systémů jakosti nebo EMS organizací, pracovníků a inspekční orgány inspekce atd.)

Akreditační systém

Proč akreditace?

- Volná výměna zboží, služeb, kapitálu a osob.
- Sjednocení technických předpisů a norem.
- Harmonizace na základě směrnic ES.
- Rozlišení služeb mezi akreditovanými a neakreditovanými subjekty.

Akreditační systém

Národní akreditační orgán

- Český institut pro akreditaci, obecně prospěšná společnost, jako národní akreditační orgán založený Českou republikou a notifikovaný Evropskou komisí, poskytuje své služby v souladu s platnými právními předpisy ve všech oblastech akreditace jak státním, tak privátním subjektům.
- Princip jednotného evropského akreditačního systému tvořeného národními akreditačními orgány, které fungují podle jednotných pravidel a akreditují podle definovaných mezinárodně uznávaných norem, vychází z Nového legislativního rámce EU zahrnujícího rovněž nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č.765/2008, kterým se stanoví požadavky na akreditaci a dozor nad trhem týkající se uvádění výrobků na trh.

Akreditační systém

Národní akreditační orgán

ČIA je národním akreditačním orgánem ČR a zabezpečuje akreditaci:

- zkušebních laboratoří,
- klinických laboratoří,
- kalibračních laboratoří,
- certifikačních orgánů provádějících certifikaci výrobků, systémů jakosti, EMS a pracovníků,
- inspekčních orgánů,
- environmentálních ověřovatelů (EMAS)
- organizátorů programů zkoušení způsobilosti.

www.cia.cz

Akreditační systém

Mezinárodní organizace s globální působností

<http://www.cia.cz/mezinarodni-spoluprace.aspx>

<http://www.cia.cz/files/20081106%20animovan%C3%A1%20flash%20kniha.1.1.R014.htm>

Akreditační systém

Spolupráce NAO

Akreditační systém

Akreditace zkušebních laboratoří (ZL)

Akreditací zkušební laboratoře se rozumí posouzení shody managementu jakosti laboratoře s kritérii mezinárodní normy ISO/IEC 17025:2005. Akreditace znamená uznání způsobilosti zkušební laboratoře vnitrostátním akreditačním orgánem k provádění zkoušek a/nebo vzorkování vymezených v Osvědčení o akreditaci.

ČIA je plnoprávným členem a zastupuje ČR v mezinárodních organizacích zabývajících se akreditací zkušebních laboratoří:

- Evropská spolupráce v oblasti akreditace – EA (European co-operation for Accreditation)
- Mezinárodní spolupráce v oblasti akreditace laboratoří – ILAC (International Laboratory Accreditation Cooperation)

V rámci těchto mezinárodních organizací uzavírají národní akreditační orgány mnohostranné dohody o vzájemném uznávání výsledků činnosti akreditačních orgánů; oblasti zkušebních laboratoří se týkají:

- EA MLA (Multilateral Agreement)
- ILAC MRA (Mutual Recognition Arrangement)

ČIA je signatářem těchto dohod, a to v jejich plném rozsahu.

Akreditační systém

Akreditace certifikačních orgánů certifikujících produkty (COV)

- Akreditace certifikačních orgánů certifikujících produkty se řídí požadavky normy ČSN EN ISO/IEC 17065:2013 (Posuzování shody - Požadavky na orgány certifikující produkty, procesy a služby) a MPA 40-01-16.
- *Produkt je termín zahrnující i proces a službu ve smyslu normy ČSN EN ISO/IEC 17065:2013, čl. 3.4.

Akreditační systém

Akreditace certifikačních orgánů certifikujících systémy managementu (COV)

- Akreditace je prováděna podle normy ČSN EN ISO/IEC 17021-1:2016. Posuzování shody - Požadavky na orgány poskytující služby auditů a certifikace systémů managementu.

Akreditační systém

Akreditace certifikačních orgánů certifikujících osoby (COP)

- Akreditace je prováděna podle normy ČSN EN ISO/IEC 17024-1:2013. Posuzování shody - Všeobecné požadavky na orgány pro certifikaci osob a dále také požadavky certifikačních schémat.
- Další informace jsou uvedeny v dokumentu MPA 50-01-16 Metodické pokyny pro akreditaci, k aplikaci normy ČSN EN ISO/IEC 17021-1:2016 v akreditačním systému České republiky.
- V rámci akreditace certifikačních orgánů provádějících certifikaci systémů managementu je prováděna i akreditace ověřovatelů programu EMAS.

Akreditační systém

Akreditace poskytovatelů PT

- Akreditace poskytovatelů zkoušení způsobilosti je prováděna podle normy ČSN EN ISO/IEC 17043:2011 Posuzování shody - Všeobecné požadavky na zkoušení způsobilosti a podle dokumentu MPA 20-01-11 Metodické pokyny pro akreditaci, k aplikaci normy ČSN EN ISO/IEC 17043:2010 v akreditačním systému České republiky.

Akreditační systém

Akreditace inspekčních orgánů

- Akreditace inspekčních orgánů se řídí požadavky normy ČSN EN ISO/IEC 17020:2012 (Posuzování shody - Požadavky pro činnost různých typů orgánů provádějících inspekci). Výklad k aplikaci této normy je uveden v dokumentu ILAC-P15:06/2014 - Aplikace normy ISO/IEC 17020:2012 pro akreditaci inspekčních orgánů a MPA 80-01-15. Oba uvedené dokumenty jsou dostupné na webových stránkách ČIA.

Akreditační systém

Akreditace ověřovatelů výkazů emisí skleníkových plynů

- Akreditace ověřovatelů výkazů emisí skleníkových plynů (zkráceně jen ověřovatelů) je prováděna podle normy ČSN EN ISO 14065:2013 Skleníkové plyny - Požadavky na orgány validující nebo ověřující skleníkové plyny pro použití v akreditaci nebo jiných formách uznávání a nařízení Komise (EU) č.600/2012 ze dne 21. června 2012 o ověřování výkazů emisí skleníkových plynů a výkazů tunokilometrů a akreditaci ověřovatelů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES.
- Norma ČSN EN ISO 14065:2013 se odkazuje na ČSN ISO 14064-3:2006 Skleníkové plyny - Část 3: Specifikace s návodem pro validaci a ověření výroků o skleníkových plynech (ČSN ISO 14064 - 3 ZMĚNA Z1: 2012). Nově se norma ČSN EN ISO 14065:2013 také přímo odkazuje na ČSN ISO 14066:2012 Skleníkové plyny - Požadavky na odbornou způsobilost týmů pro validaci a ověřování skleníkových plynů.

Závěr

Následuje téma:

- Resortní předpisy MD ČR na stavební hmoty, výrobky a další.

Děkuji za pozornost